

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

PROFESORI**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru disciplina *Limba și literatura ucraineană maternă* se adresează absolvenților învățământului superior de specialitate și profesorilor care se prezintă la concursul pentru ocuparea posturilor didactice/ catedrelor vacante din învățământul preuniversitar. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educațional.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin concursul la disciplina *Limba și literatura ucraineană maternă* pot predă în învățământul preuniversitar, în conformitate cu prevederile în vigoare.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente, apte de a conduce la formarea capacităților și a competențelor prevăzute în programele școlare. Această orientare este cu atât mai necesară acum, când flexibilitatea programelor solicită din partea profesorului efortul de a concepe procese și parcursuri didactice flexibile, adaptate nivelului claselor de elevi cu care acesta lucrează.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei *Limba și literatura ucraineană maternă*, precum și a metodicii disciplinei;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

Fiind date particularitățile disciplinei *Limba și literatura ucraineană maternă* și influența modelatoare puternică pe care aceasta o exercită asupra formării și dezvoltării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de *Limba și literatura ucraineană maternă* trebuie să demonstreze că:

- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al modului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv-educative adaptate la diferențele individuale de învățare;
- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;
- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Școlii, activități curriculare și extracurriculare inter-, pluri- și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare-evaluare pe baza competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării-evaluării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor profesori și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;

- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, familiile elevilor și cu organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv, drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

Programa este structurată astfel:

1. disciplina de specialitate - Limba și literatura ucraineană maternă;
2. metodica predării disciplinei de specialitate – Metodica predării limbii și literaturii ucrainene materne;

1. DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

COMPETENȚE SPECIFICE

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de metodică a disciplinei *Limba și literatura ucraineană maternă*, anumite competențe specifice profesorului de *Limba și literatura ucraineană maternă*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinei (din cele trei domenii: limbă, literatură, comunicare) și problemele de învățare specifice domeniului;
- Operarea cu programele de primar, de gimnaziu și de liceu în vederea proiectării unui demers didactic adaptat specificului grupului-țintă;
- Aplicarea creativă și reflexivă a cunoștințelor despre predarea-învățarea disciplinei;
- Selectarea diverselor modalități de abordare a textului literar și nonliterar în funcție de tipul de text discutat și grupul-țintă;
- Aplicarea adecvată a principiilor și a metodelor specifice de abordare a noțiunilor de limbă (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă, stilistică);
- Aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice didacticii oralului;
- Aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice didacticii redactării;
- Elaborarea de teste inițiale, formative și sumative în funcție de obiectivele sau de competențele vizate;
- Selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- Analizarea unor proiecte pentru opționalul ca disciplină nouă sau pentru opționalul integrat la ciclul liceal;
- Aplicarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

1. Curriculum și proiectarea didactică:

- componentele curriculum-ului școlar: curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- curriculum național de limba și literatura ucraineană maternă pentru ciclurile primar, gimnazial și liceal; obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice;
- modelul conceptual al disciplinei: paradigma comunicativ-funcțională;
- proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare (integrarea celor trei domenii, coerența demersului, corelarea conținuturilor și a activităților de învățare și a formelor de evaluare cu obiectivele/ competențele specifice anului de studiu, metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi), proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra -, inter - și transdisciplinare.

2. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplina limba și literatura ucraineană maternă:

- metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ a tehnicilor de învățare prin cooperare;
- forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;

- mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare: funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ; tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor.

3. *Didactica lecturii:*

- abordarea textului literar (perspective în didactica lecturii, căi de acces spre textul literar, ghidarea elevilor spre înțelegerea, analiza și interpretarea adecvată a unui text);
- didactica textului narativ (concepte de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepte; formarea unei grile de lectură operaționale pentru receptarea adecvată a textului narativ);
- didactica textului dramatic (concepte de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepte; formarea unei grile de lectură operaționale pentru receptarea adecvată a textului dramatic);
- didactica poeziei (concepte de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepte; formarea unei grile de lectură care să conducă la receptarea adecvată a poeziei);
- abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- abordarea textelor aparținând altor arte din perspectiva codurilor specifice ale acestora.

4. *Didactica limbii ucrainene:*

- abordarea noțiunilor de limbă conform principiului concentric al predării-învățării;
- strategii de învățare și aplicare în contexte noi a noțiunilor de fonetică, de morfologie și de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice; analiza gramaticală, exercițiul gramatical, compunerea gramaticală etc.);
- strategii de învățare și de aplicare în contexte noi a noțiunilor de vocabular.

5. *Didactica oralului:*

- strategii de învățare și exersare a ascultării active;
- strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral prevăzute de programă (monologul informativ, monologul demonstrativ, descrierea orală, povestirea orală, rezumatul oral, dialogul formal și informal, interviul, dezbaterile, masa rotundă etc.).

6. *Didactica redactării:*

- strategii de învățare și exersare a redactării unor tipuri de texte prevăzute în programele școlare: texte funcționale (cerere, completare de formulare, telegramă, proces-verbal, curriculum vitae), texte reflexive și argumentative (relatarea unor evenimente și întâmplări din experiența personală, exprimarea unui punct de vedere: jurnalul personal, jurnalul de lectură, argumentarea unui punct de vedere), texte imaginative (alcătuirea unor descrieri, dialoguri sau narațiuni pe o temă dată) sau texte despre opera literară (rezumat, caracterizare, analiză, eseu etc.).

7. *Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare:*

- evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
- tipuri de evaluare (inițială, formativă, sumativă) folosite la limba și literatura ucraineană;
- metode tradiționale și metode alternative de evaluare (proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului elevilor) care se pot aplica la disciplina limba și literatura ucraineană;
- calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
- tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare;
- probe de evaluare (orale, scrise, practice) folosite în orele de limba și literatura ucraineană

8. *Comunicarea - mijloc al interacțiunii educaționale:*

- comunicarea în predare-învățare (adecvarea discursului la capacitățile de înțelegere a elevilor, ancorarea în cunoștințele prealabile ale elevilor asupra temei etc.); comunicare

verbală, nonverbală, mixtă (congruența acestora); rolul profesorului în structurarea la elevi a unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;

- forme ale comunicării didactice (prelegerea, dialogul, dezbaterea) și roluri asumate de către profesor (în dialog sau în dezbateri: moderator, participant, evaluator, sufleur);
- blocaje în comunicare; soluții de prevenire și depășire a acestora (tehnici de ascultare activă, jocuri de „încălzire“, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale, tehnici de exprimare a sentimentelor etc.);
- tipuri de întrebări (închise, deschise, cu alegere multiplă, întrebări concrete, întrebări abstracte) și adecvarea acestora la tema abordată.

9. *Managementul clasei:*

- rolurile profesorului în facilitarea experiențelor care conduc la formarea elevilor ca buni ascultători și buni comunicatori: organizator, participant, resursă, evaluator, facilitator etc.;
- organizarea activităților de învățare prin: crearea unui climat adecvat desfășurării orei; folosirea unor resurse materiale adecvate; folosirea resurselor psihice ale profesorului și elevilor (capacități, cunoștințe, experiențe individuale); folosirea adecvată și eficientă a timpului; forme de instruire (frontal, în perechi, în grupe, studiu individual) și alternarea acestora în cadrul unei secvențe didactice;
- antrenarea părinților în fixarea unor modele de exprimare, a unei atitudini deschise față de comunicare;
- gestionarea situațiilor conflictuale la ora de limba și literatura ucraineană (refuzul elevilor de a citi, polarizarea opiniilor în cadrul unor dezbateri etc.).

10. *Curriculum la decizia școlii:*

- proiectarea curriculum-ului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: opțional ca disciplină nouă;
- repere/ condiționări în elaborarea CDȘ-ului (resurse umane, materiale, context local, interesele elevilor);
- modalități de adecvare a unui CDȘ la grupuri-țintă diferite.

11. *Conținuturi:*

- Candidații trebuie să cunoască integral conținuturile și conceptele operaționale din cele trei domenii ale disciplinei (limbă, comunicare, literatură), prevăzute în programele de primar, de gimnaziu și de liceu, atât pe cele obligatorii, cât și pe cele facultative.
- Pentru domeniul literatură, candidații trebuie să cunoască monografic opera autorilor prevăzuți în programa de liceu. De asemenea, candidații trebuie să cunoască epocile fundamentale ale literaturii ucrainene, curente, genurile și speciile literare, precum și operele literare reprezentative pentru fiecare dintre acestea.

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

I. Limba ucraineană

- *Semantică și lexicologie:*
- Sistemul lexical al limbii ucrainene contemporane. Însușirile de bază;
- Omonimie. Noțiunea de omonimie. Principalele categorii de omonime;
- Paronimie. Noțiunea de paronimie. Folosirea paronimelor;
- Antonimie. Noțiunea de antonimie. Formarea antonimelor și folosirea lor stilistică;
- Sinonimie. Noțiunea de sinonimie. Principalele tipuri de sinonime;
- Stratificările stilistice ale lexicului. Cuvântul și folosirea sa stilistică. Principalele “stiluri” (profesional, științific, terminologic) și “limbaje” (poetic, etc.) ale limbii ucrainene contemporane;
- Analiza practică lexicală și semantică a cuvântului.

- Frazeeologie:
- Noțiunea de frazeologie. Frazeeologismele. Tipuri de frazeologisme după originea lor. Folosirea frazeologismelor în literatura beletristică. Funcția lor stilistică.
- *Fonetică și fonologie:*
- Obiectul foneticii. Raportul foneticii cu fonologia. Fonele vocalice ale limbii ucrainene contemporane. Trăsăturile lor articulatorii și acustice. Schimbarea în fluxul vorbirii. Asimilarea, disimilarea (diferite tipuri), simplificarea în grupurile consonantice. Alternanța fonemelor în limba ucraineană contemporană. Alternanța fonemelor și alternanța variantelor (combinatorii și poziționale). Alternanța vocalelor în procesul formării cuvintelor și declinării lor. Alternanța sunetelor o și e cu i și o și e cu sunetul zero; alternanța lui e cu o după șuierătoare și yot. Alternanța fonemelor consonantice. Alternanța sunetelor h, k, oh cu consoanele dentale și șuierătoare. Funcțiile morfologice ale alternanțelor consonantice în limba ucraineană contemporană;
- Structura fonetică a cuvântului. Silaba. Tipuri de silabe;
- Accentul. Principalele caracteristici ale accentului în limba ucraineană.
- *d) Ortoepie:*
- Reguli ortoepice ale limbii ucrainene literare. Ortoepia și rolul ei în cultura limbii;
- Principalele caracteristici ale pronunției ucrainene corecte. Rostirea vocalelor și a combinațiilor acestora;
- Alternanțele de tip eufonic. Pronunțarea cuvintelor împrumutate.
- *e) Grafica și ortografia:*
- Elementele graficii. Semnele speciale, folosite în alfabetul ucrainean (apostrof, accentul);
- Corelația dintre ortoepie și grafică. Literele și sunetele limbii ucrainene. Principiul fonetic și morfologic. Ortografia ucraineană contemporană.
- *f) Morfologia:*
- Părțile de vorbire în limba ucraineană contemporană:
- Substantivul. Definiție. Categoriile lexico-gramaticale și funcția sintactică. Categoria genului. Clasificarea substantivelor după genuri. Categoria substantivelor proprii și comune. Substantive concrete și abstracte. Categoria numărului. Categoria cazului. Declinările și declinarea substantivelor. Clasificarea substantivelor după declinări și grupe. Formarea substantivelor. Procedee. Procedul afixal (prefixal, sufixal, prefixalo-sufixal). Alte procedee (compunere). Accentul în declinarea substantivelor;
- Adjectivul. Definiție. Caracterul dependent al categoriilor adjectivale de gen, număr și caz. Clasificarea adjectivelor. Gradele de comparație ale adjectivelor. Declinarea adjectivelor. Formele lungi și scurte ale adjectivelor în limba ucraineană actuală;
- Numeralul. Definiție. Clasificarea numeralului. Clasificarea numeralelor după structură. Categoriile gramaticale. Declinarea numeralului. Formarea numeralului;
- Pronumele. Definiție. Particularitățile categoriilor gramaticale ale pronumelui. Clasificarea pronumelor. Declinarea pronumelor. Particularitățile morfo-sintactice. Accentul;
- Verbul. Definiție. Conjugare. Funcțiile sintactice. Categoriile lexico-gramaticale. Categoria aspectului. Formarea aspectului. Perechile aspectuale. Categoria tranzitiv/ intransitiv. Categoria persoanei. Verbe impersonale. Categoria modului. Categoria timpului. Categoria numărului și genului. Conjugarea verbelor;
- Participiul. Caracterizare generală. Clasificare;
- Gerunziul. Formarea gerunziilor;
- Adverbul. Definiție. Particularități morfologice și funcții sintactice. Clasificare;
- Prepoziția. Definiție. Structura morfologică a prepozițiilor;
- Conjunția. Definiție. Clasificare. Conjunțiile coordonatoare și subordonatoare;
- Particula. Definiție. Clasificare;
- Interjecția. Definiție. Clasificarea interjecțiilor.

- g) *Sintaxa: Obiectul sintaxei.*
- Propoziția ca unitate sintactică de baza. Tipuri de propoziții.
- Sintaxa propoziției simple. Părțile principale ale propoziției.
- Subiectul.
- Predicatul.
- Acordul subiectului cu predicatul.
- Părțile secundare de propoziție.
- Atributul.
- Complementul.
- Sintaxa frazei. Raportul de coordonare și subordonare. Tipurile propozițiilor secundare.
- Vorbirea directă și indirectă.

II. Literatura ucraineană

○ *Elemente de teorie literară*

- Literatura beletristică – un important mijloc de cunoaștere și modelare a realității;
- Procesul literar;
- Genuri și specii literare;
- Structura operei literare. Mijloace și procedee artistice;
- Analiza literară a unei opere literare: conținutul tematic, compoziția și subiectul, personajele.

○ *Folclorul ucrainean*

- Apariția și circulația folclorului. Caracterul popular, colectiv, oral, anonim, sincronic;
- Bogăția tematica și varietatea stilistică a folclorului ucrainean: valoarea sa instructiv-educativă și estetică. Genurile și speciile folclorului ucrainean: poezia legată de obiceiuri (poezia obiceiurilor de familie, poezia obiceiurilor de peste an, cântecul liric); poezia epică în versuri (duma, balada, cântecul istoric, reportajul versificat); proza populară (basmul, legenda, anecdota). Folclorul așezărilor ucrainene de pe teritoriul României.

○ *Istoria literaturii ucrainene*

- Valoarea și originalitatea literaturii ucrainene. Periodizarea literaturii ucrainene;
- Literatura ucraineană veche;
- Formarea poporului și a limbii ucrainene. Letopisețele ruse (sec. XIV – prima jumătate a sec. XVII);
- *H. S. Skovoroda* – cea mai proeminentă personalitate a literaturii ucrainene vechi;
- Literatura ucraineană modernă (sfârșitul sec. XVIII – începutul sec. XIX);
- *P. Kotliarevsky* (1709-1838) – primul clasic al literaturii ucrainene moderne. Poemul *Eneida* în contextul literaturii eroico-comice europene. Piesa *Natalka Poltavka* – analiză;
- *P. Hulak-Artemovsky* (1790-1865);
- *H. Kvitka-Osnovianenko* (1778-1843) – inițiatorul prozei ucrainene moderne. *Konotopska vidma, Marusia, Serdecina Oxana*. Dramaturgia;
- *E. P. Hrebinka* (1812-1848). Creația romantică. Elemente naturaliste;
- Romanticismul în literatura ucraineană (anii 1820-1840);
- Premisele apariției și trăsăturile particulare ale romantismului ucrainean;
- *Taras Șevcenko* (1814-1861). Biografia. Tematica creației lirice. Baladele și poemele romantice, istorice și satirice. Importanța operei;
- Literatura postșevcenkiană;
- *Marko Vovciok* (1834-1907) – continuarea tradițiilor șevcenkiene în proza ucraineană; *Dva syny; Institutka*;
- Realismul etnografic;
- *Ivan Neciui-Levițkyi* (1838-1918) – viața și opera;
- *Panas Myrnyi* (1849-1920) – viața și activitatea literară.
- Realismul critic;

- *Ivan Fanko* (1856-1916). Principalele teme ale creației lirice. Proza. Drama *Ukradene Źciastia*;
- *Myhailo Kotsyubinsky* (1864-1913) – viața și opera scriitorului. Povestirile pentru copii. Problematika operelor *Vin ide*, *Koni ne vynni*, *Tini zabutyh predkiv*, *Intermezzo*, *Fata morgana*;
- *Vasyl Stefanyk* (1871-1936) – maestru al nuvelei social-psihologice. Nuvelele *Novyna*, *Palii*, *Kaminnyi hrest*;
- *Olga Kobylanska* (1863-1942). *Zemlea*;
- Dramaturgia clasică ucraineană;
- M. Starytkyi, M. Kropivnițkyi, I. Karpenko-Karyi – cele mai importante opere dramatice;
- Neoromantismul în literatura ucraineană;
- *Lesia Ukrainka* (1871-1913) – viața și opera literară. Temele majore ale creației lirice. Dramaturgia. *Lisova pisnia*;
- Modernismul în literatura ucraineană;
- Simbolistii: M. Voronyi, O. Olesi;
- Literatura ucraineană după 1917;
- Prezentări monografice;
- *O. Honciar - Sobor*;
- *P. Tycyna* – culegerile *Soniacini klarnety*, *Pluh*, *Viter z Ukrainy*;
- *M. Rylski* – temele lirice majore;
- *A. Malysko* – portretul liric;
- *L. Kostenko* – *Marusia Ciurai*;
- *V. Sosiura* – particularitățile paletelor lirice;
- Literatura în limba ucraineană din România.

Bibliografie

1. *Грушевський Михайло - Історія української літератури*. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
2. *Чижевський Д. І. - Історія української літератури (від початків до доби реалізму)*. — Нью-Йорк: Українська Вільна Академія Наук у США, 1956
3. *Чижевський Дмитро - Реалізм в українській літературі* / Підготов. тексту, фак. ред., передм. М. Наєнка. — К.: Вид. центр «Просвіта», 1999
4. *Дмитро Чижевський - Лекції з історії української літератури*. В кн.: В. Петров, Д. Чижевський, М. Глобенко, І. Мірчук. Українська література. Історія української культури; Український вільний ун-т. — Мюнхен; Львів, 1994
5. *М.С.Возняк - Історія української літератури* Львів, Видавництво «Світ», 1992
6. *Історія української літератури XIX століття: у 2 кн. Кн. 1: підручник. За ред. акад. М.Г. Жулинського, Київ 2005*
7. *Kideșciuk* - Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX-a, Editura RCR Editorial, București, 2013
8. *** *Suciasna ukrajinska literaturna mova*, ed. II-a, Kiev, 1974
9. *Ivcenko, M. T.*, *Suciasna ukrajinska literaturna mova*, Kiev, 1960
10. *Mazilu, D. H.*, *Curs de limba ucraineană. Morfologie*, TUB, București, 1976
11. *Mazilu, D. H.*, *Gramatika. Pidrucynik dlia VII klasu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
12. *Rebușarșca, I.*, *Curs de limba ucraineană contemporană. Fonetică și fonologie*, TUB, București, 1980

2. METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE - METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII UCRAINESE MATERNE

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII UCRAINESE MATERNE

- *Didactica – teorie generală a procesului de învățământ.* Obiectul și funcțiile didacticii. Didactica generală și didactica disciplinei. Direcțiile de dezvoltare a didacticii contemporane;
- *Taxonomia didactică.* Tipologia și dinamica obiectivelor didactice. Finalitățile didactice și funcțiile lor. Operaționalizarea obiectivelor didactice;
- *Procesul de învățământ.* Componentele și variante ale instruirii și învățării. Procesul de învățământ ca relație între predare-învățare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învățământ;
- *Principiile procesului de învățământ.* Principiile didactice – Noțiuni generale. Sistemul principiilor didactice;
- *Curriculum școlar.* Concept și evoluție. Conținutul învățământului – caracteristici, surse, factori și criterii care determină conținutul învățământului. Strategii de organizare a conținutului învățământului;
- *Metode de învățământ.* Statutul și semnificația conceptului de metodă în activitatea didactică. Taxonomia metodelor de învățământ. Eficiența metodelor de învățare în formarea și consolidarea competențelor de bază ale elevilor;
- *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitatea didactică.* Mijloacele de învățământ - suport al activității didactice. Valoarea psihopedagogică a mijloacelor de învățământ. Modalități de selecție și utilizare a mijloacelor de învățământ;
- *Forme de organizare și proiectare didactică.* Proiectarea didactică – condiție a unei activități didactice de calitate. Funcțiile proiectării didactice. Conținutul și nivelul proiectării didactice;
- *Evaluarea în procesul de învățământ.* Evaluarea – componentă fundamentală a procesului de învățământ. Obiectivele și funcțiile evaluării școlare. Strategii de evaluare a randamentului școlar. Rolul și importanța evaluării în:
 - educarea capacității de autoapreciere;
 - prevenirea eșecului școlar;
 - stimularea performanței școlare;
 - dezvoltarea personalității elevilor).
- *Dinamica relației profesor-elev în procesul de învățământ.* Caracteristicile și semnificațiile educaționale ale relației profesor-elev. Tipuri de relații.

Bibliografie orientativă:

1. *Oliynyk_Metodyka_vykladannia_ukrainskoi_movy_v_serednii_shkoli.jpg*
2. Грушевський Михайло - **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
3. *Педагогічний дискурс, випуск 13, 2012*
4. Міненко Л.М., Підлужна Г.В. **Методика викладання української мови в початкових**
5. **класах. Частина 1. Навчання грамоти.** – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004.- 52 с.
<http://www.lingvistschool.kiev.ua/>
6. http://dnz27.edu.kh.ua/dilimosya_dosvidom/
7. <http://academiya.kiev.ua/uchebno-vospitatel-noe-ucherezhdzenie-obrazovaniya-shkola-licej-darovanie>
8. http://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/doshkilna_osvita_15_1.pdf

9. Підласий І. П. Педагогіка початкової школи: підручник [Електронний ресурс] / Іван Павлович Підласий. – 2010. – Режим доступу : <http://ibib.ltd.ua/neravnomernost-razvitiya-26112.html>.
10. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с. – Режим доступу: https://4vpupo.org.ua/download/metod_prob/pedagogika.pdf
11. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник / Поніманська Т.І. - К.: Академвидав, 2006.- 456 с. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5721447/>
12. Фіцула, М. М. Педагогіка [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2008. – Режим доступу: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
13. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ : Академвидав, 2012. 615 с - Режим доступу: <http://dl.franko.lviv.ua/Pedagogika/library/volkova.pdf>
14. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Підручник для студентів педагогічних факультетів. — Київ: Генеза, 2002. — 368 с. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644883.pdf>
15. Дубяга С.М. Педагогічні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів на пряму підготовки «Початкова освіта» Мелітополь: Вид-во «Мелітополь», 2015. – Режим доступу: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1466/2/%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7.%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%283%29.pdf>
16. Albulescu, I. (2014), *Pedagogii alternative*, Editura ALL, București.
17. Albulescu, I. (2009), *Pragmatica predării. Activitatea profesorului intre rutina si creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești.
18. Albulescu I., Catalano, H. (2020), *Sinteze de pedagogie generală. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II (profesori de toate specializările)*, Editura Didactica Publishing House, București.
19. Albulescu I., Catalano, H. (2019), *Sinteze de pedagogia învățământului primar. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II*, Editura Didactica Publishing House, București.
20. Catalano, H. (2018), *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
21. Catalano, H., Albulescu I. (2018), *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică București.
22. Catalano, H., Albulescu I. (2019), *Didactica jocurilor*, Editura Didactică și Pedagogică București.
23. Albulescu, I. (2014), *Pedagogii alternative*, Editura ALL, București.
24. Albulescu, I. (2009), *Pragmatica predării. Activitatea profesorului intre rutina si creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești.
25. Albulescu I., Catalano, H. (2020), *Sinteze de pedagogie generală. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II (profesori de toate specializările)*, Editura Didactica Publishing House, București.
26. Catalano, H. (2018), *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
27. Catalano, H., Albulescu I. (2018), *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică București.
28. Catalano, H., Albulescu I. (2019), *Didactica jocurilor*, Editura Didactică și Pedagogică București.

NOTĂ: Bibliografia pentru limba maternă și metodică de specialitate include și planurile cadru, programele școlare pentru disciplina Limbă și literatură ucraineană maternă, precum și manualele cuprinse în catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.